

ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИДА РАҚАМЛИ МЕНЕЖМЕНТ ТИЗИМИНИ ЖОРИЙ ЭТИШНИНГ САМАРАДОРЛИГИ

EMU университети Мутахассислик кафедраси

ўқитувчиси А.А.Нурхаётовна

Аннотация

Мазкур мақолада олий таълим муассасаларида рақамли менежмент тизимларини жорий этишнинг аҳамияти, бошқарув жараёнларига таъсири ҳамда самарадорлигини оширишдаги роли таҳлил қилинади. Тадқиқот давомида олий таълим тизимида рақамли технологияларни қўллаш бошқарув жараёнларини оптималлаштириш, ахборот алмашинувини тезлаштириш ва ресурслардан самарали фойдаланиш имконини бериши аниқланган.

Калит сўзлар: рақамли менежмент, олий таълим, бошқарув самарадорлиги, рақамлаштириш, таълим менежменти.

Аннотации

В данной статье анализируются теоретические и практические аспекты внедрения системы цифрового менеджмента в высших образовательных учреждениях. Рассматривается влияние цифровых технологий на эффективность управленческих процессов, оптимизацию управления и рациональное использование ресурсов. В ходе исследования установлено, что применение цифровых систем управления способствует повышению эффективности управления, ускорению обмена информацией и улучшению качества образовательного процесса.

Ключевые слова: цифровой менеджмент, высшее образование, эффективность управления, цифровизация, менеджмент образования.

Abstract

This article analyzes the theoretical and practical aspects of implementing digital management systems in higher education institutions. The study examines the impact of digital technologies on the efficiency of management processes, optimization of administrative activities, and effective use of resources. The results show that the introduction of digital management systems contributes to improving management efficiency, accelerating information exchange, and enhancing the quality of the educational process.

Keywords: digital management, higher education, management efficiency, digitalization, education management.

Introduction (Кириш) Сўнгги йилларда дунё миқёсида рақамли технологиялар жадал ривожланиб, иқтисодиёт ва жамиятнинг барча соҳаларига чуқур кириб бормоқда. Таълим тизими ҳам бу жараёндан четда қолмаяпти. Айниқса, олий таълим муассасаларида бошқарув жараёнларини модернизатсия қилиш, самарадорликни ошириш ва таълим сифатини яхшилаш мақсадида рақамли технологияларни жорий этиш муҳим аҳамият касб этмоқда. Анъанавий бошқарув тизимлари кўпинча катта ҳажмдаги маълумотларни қайта ишлашда қийинчилик туғдиради, қарор қабул қилиш жараёни секинлашади ҳамда ахборот алмашинуви самарадорлиги паст бўлиши мумкин. Шу сабабли, замонавий шароитда олий таълим муассасаларида рақамли менежмент тизимларини жорий этиш долзарб масалалардан бири ҳисобланади. Рақамли менежмент тизимлари бошқарув жараёнларини автоматлаштириш, маълумотларни тезкор қайта ишлаш ва бошқарув қарорларини илмий асосда қабул қилиш имконини беради. Шунингдек, бундай тизимлар таълим муассасаларида шаффофликни оширади, назорат механизмларини кучайтиради ҳамда ресурслардан самарали фойдаланишга ёрдам беради. Мазкур тадқиқотнинг асосий мақсади олий таълим муассасаларида рақамли менежмент тизимларини жорий этишнинг аҳамияти ва самарадорлигини таҳлил қилишдан иборат.

Methods (Тадқиқот методлари)Тадқиқот жараёнида бир қатор илмий тадқиқот методларидан фойдаланилди. Жумладан:

- **Тизимли таҳлил усули** – рақамли менежмент тизимларининг олий таълим муассасалари бошқарувидаги ўрнини аниқлаш учун қўлланилди.
- **Қиёсий таҳлил усули** – анъанавий бошқарув тизими ва рақамли бошқарув тизими ўртасидаги фарқларни аниқлашда фойдаланилди.
- **Илмий адабиётларни таҳлил қилиш усули** – таълим менежменти ва рақамли трансформатсия соҳасидаги илмий манбаларни ўрганиш учун ишлатилди.
- **Умумлаштириш усули** – олинган натижаларни умумлаштириш ва илмий хулосалар чиқаришда қўлланилди.

Тадқиқот жараёнида олий таълим муассасаларида бошқарув тизимини такомиллаштиришга оид илмий мақолалар, монографиялар ҳамда замонавий бошқарув назариялари таҳлил қилинди

Results (Натижалар)Тадқиқот натижалари шуни кўрсатадики, олий таълим муассасаларида рақамли менежмент тизимини жорий этиш бошқарув жараёнларини сезиларли даражада такомиллаштиради. Рақамли бошқарув тизимлари орқали маълумотларни қайта ишлаш тезлиги ошади, ахборот алмашинуви самарадорлиги ортади ҳамда бошқарув қарорларини қабул қилиш жараёни анча тезлашади.Қуйидаги жадвалда анъанавий бошқарув тизими ва рақамли менежмент тизими ўртасидаги асосий фарқлар келтирилган.

Жадвал 1

Олий таълим муассасаларида анъанавий ва рақамли менежмент тизимининг қиёсий таҳлили

№	Бошқарув жараёнлари	Анъанавий бошқарув	Рақамли менежмент тизими	Натижа
1	Маълумотларни қайта ишлаш	Қоғоз ҳужжатлар асосида	Електрон маълумотлар базаси	Тезкорлик ошади
2	Ахборот алмашинуви	Секин ва кўп босқичли	Онлайн платформалар орқали	Алоқа самарадорлиги ошади
3	Қарор қабул қилиш	Маълумот йиғиш узок давом этади	Реал вақт маълумотлари асосида	Қарорлар тез қабул қилинади
4	Ресурсларни бошқариш	Назорат мураккаб	Електрон мониторинг тизими	Самарадорлик ошади
5	Назорат жараёни	Қўлда текширув	Автоматлаштирилган назорат	Шаффофлик таъминланади

олий таълим муассасаларида бошқарув жараёнларининг анъанавий ва рақамли менежмент тизими асосидаги шакллари қиёсий таҳлил қилинган. Жадвалдан кўришиб турибдики, рақамли бошқарув тизимларини жорий этиш маълумотларни қайта ишлаш тезлигини оширади, ахборот алмашинувини соддалаштиради ҳамда бошқарув қарорларини қабул қилиш жараёнини сезиларли даражада тезлаштиради. Шунингдек, рақамли мониторинг тизимлари ёрдамида ресурслардан фойдаланиш самарадорлиги ортади ва бошқарув жараёнларининг шаффофлиги таъминланади. Бу эса олий таълим муассасаларининг умумий бошқарув самарадорлигини оширишга хизмат қилади.

Discussion (Muxokama) Олий таълим муассасаларида рақамли менежмент тизимларини жорий этиш таълим тизимининг ривожланишида муҳим рол ўйнайди. Рақамли технологиялар ёрдамида бошқарув жараёнлари янада тизимли ва самарали ташкил этилиши мумкин.

Бироқ, рақамли бошқарув тизимини жорий этишда айрим муаммолар ҳам юзага келиши мумкин. Жумладан, техник инфратузилманинг етарли даражада ривожланмаганлиги, ахборот технологиялари бўйича малакали мутахассисларнинг етишмаслиги ҳамда молиявий ресурсларнинг чекланганлиги муҳим муаммолар қаторига киради. Шу сабабли, олий таълим муассасаларида рақамли менежмент тизимларини жорий этишда қуйидаги омилларга алоҳида эътибор қаратиш зарур:

- ахборот технологиялари инфратузилмасини ривожлантириш;
- профессор-ўқитувчилар ва ходимларнинг рақамли компетенцияларини ошириш;
- замонавий бошқарув платформаларини жорий этиш;
- бошқарув жараёнларини тўлиқ рақамлаштириш.

Бу чора-тадбирлар таълим муассасаларининг бошқарув самарадорлигини оширишга хизмат қилади.

Conclusion (Хулоса) Тадқиқот натижалари шуни кўрсатадики, олий таълим муассасаларида рақамли менежмент тизимини жорий этиш бошқарув самарадорлигини оширишда муҳим омил ҳисобланади. Рақамли бошқарув тизимлари бошқарув жараёнларини оптималлаштиради, ресурслардан самарали фойдаланишга ёрдам беради ҳамда таълим муассасаларининг рақобатбардошлигини оширади.

Келгусида олий таълим муассасаларида рақамли технологияларни кенг жорий этиш ва бошқарув жараёнларини тўлиқ рақамлаштириш муҳим вазифалардан бири бўлиб қолади.

Фойдаланилган адабиётлар

1. Drucker P. Management: Tasks, Responsibilities, Practices.
2. Laudon K., Laudon J. Management Information Systems.
3. Ta'lim menejmenti va raqamli transformatsiya bo'yicha ilmiy tadqiqotlar.
4. Oliy ta'lim tizimini rivojlantirishga oid normativ-huquqiy hujjatlar.

